

GRANDESES I FEBLESES D'UN MESTRE?

No sé si el lector gironí coneix l'escriptor Lev Taràssov, àlies Henri Troyat, escriptor francès d'origen rus. Ens ha deixat una producció de novel·la abundant i una sèrie de biografies de la cultura russa com ara de Tolstoi, Lérmontov, Caterina II.

Salvant les distàncies, considero que Pere Verdaguer era el nostre Henri Troyat. Nascut el 1929 a Banyoles, refugiat deu anys més tard a Illa, va descriure el seu exili en un dels seus millors llibres: *Pàgines d'un exili ordinari*.

Qualsevol persona interessada mínimament per la nostra literatura ha llegit *El cronòbil*, obra que s'ha envellit molt, com la resta de les seves novel·les. Parlem clarament. Un autor que ha publicat contes, ciència-ficció, diccionaris, assaigs, antologies, memòries, novel·les eròtiques, manuals de lingüística i milers d'articles és un geni o fluixeja de tant en tant. Horaci ho sabia: *Quandoque bonus dormitat Homerus*. Amb la perspectiva del temps, aquestes febleses apareixen sota una llum crua, si es menysté el context de l'època. Quan Pere Verdaguer va decidir amb abnegació de moblar tots els buits de la nostra cultura, la Catalunya del Nord era un Kamtxatka cultural. Josep Pla havia constatat que «al Rosselló només els capellans saben escriure el català». Amb totes les seves forces, el senyor Verdaguer va mirar de recrear una literatura agonitzant. Malauradament, no tothom té el geni de Mistral.

Si bé les seves obres de ficció deceben sovint, recordo Pere Verdaguer com un divulgador apassionat de la nostra cultura, un *passer de cultures*, que diuen en francès, un pont entre França i Catalunya. No oblidem que va ajudar l'occità Bernard Lesfargues a traduir al francès *La plaça del Diamant*. Durant cinquanta anys, va redactar a *L'Indépendant* de Perpinyà milers i milers d'articles, únic contacte escrit amb la llengua catalana per la majoria dels lectors del diari.

Què quedarà de la seva obra? Les antologies compostes amb amor com *Lectures escollides rosselloneses*, quasi totes les obres de divulgació i, sobretot, el seu extraordinari manual d'iniciació a la llengua catalana amb la seva portada blava de l'editorial Barcino. Sense aquest petit llibre, potser mai jo no hauria pogut escriure en català, aquesta llengua que Verdaguer va estimar i servir sense defalli

Joan-Daniel Bezsonoff és escriptor.

>> *Pere Verdaguer (1991).*

AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI [FONS EL PUNT - MARTÍ ARTALEJO]

>> *Pere Verdaguer i Ramon Gual, vinculats a la Universitat Catalana d'Estiu de Prada, 1993.*

sellonès d'Estudis Catalans, el 1960, o la Universitat Catalana d'Estiu, el 1969. Ni pau ni treva, doncs.

I sabem que el bell desori dels llibres s'estenia, també, en la seva manera de viure: «No tenia cap horari, ni per dormir, ni per menjar, ni per treballar», explica la Ginette, «podia treballar fins a les quatre i anar a fer classe a les vuit: tenia una capacitat de treball extraordinària». Aleshores, la Mireia recorda: «La meva cambra estava enganxada amb el seu despatx. Per això durant anys m'he adormit amb el soroll de la màquina d'escriure... i encara ara és un

I sabem que el bell desori dels llibres s'estenia, també, en la seva manera de viure: «No tenia cap horari, ni per dormir, ni per menjar, ni per treballar»